

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 40 kor. | Negyed évre — — — 10 kor.
Fél évre — — — 20 | Egyes szám ára — — — 1
Nyilttér soronként 6 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adódnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Az olcsulás felé.

Az elviselhetetlenül reánk nehezedett drágaság és drágulás közepette az utóbbi napok eseményei újabb reményeket önt a drágasággal viaskodó milliók lelkébe. A kormány a pénzbevéltással kapcsolatosan az árak maximalizálását rendelte el s egyszersmint szigorú büntetések terhe mellett akar erre vonatkozó rendeleteinek érvényt szerezni. Az utóbbi időben a korona és lei beváltási arányának bizonytalansága s főleg azok a híresztelések, hogy 4, sőt 5 koronát fogunk fizetni a leiért, az árak óriási módon emelkedtek, a minek egyik oka az is volt, hogy koronapénzét mindenki áruba, ingó és ingatlanba akarta elhelyezni, hogy a beváltással ne károsodjék. Hogy ez így volt, igazolja az, hogy a beváltás előtti napokban a kereskedők napi „losung“-jai horribilis összegeket tettek ki.

A beváltás megkezdésével és a beváltási aránynak publikálásával ez az örült vásárlási kedv, vagyis kereskedői nyelven; kereslet, megszűnt, megcsapant, ami érthető is.

Most, hogy a kormány minden esz-

közzel neki fekszik, hogy a drágaságot leküzdje s a drágulásnak nyakát szegje, a kereskedelmi élet forgalma — ugyszólván — szünetel. Az országosan elrendelt ármaximálások most vannak folyamatban s az erre megszervezett ármegállapító és árvizsgáló bizottságok már megkezdték működésüket. A kereskedők és élelmiszer árusok árucikkei kerülnek első sorban maximalizálás alá s később mindent maximalizálni fognak, hogy vége szakadjon annak a tiszteségtelen spekuláción alapuló kizsákmányolásnak, amely állandóan a fogyasztók millióit károsította meg és keserítette el.

Örömmel üdvözöljük az új intézkedéseket, melyek hivatva lesznek a mindennapi kenyérért nehéz küzdelmet vívó nagy tömegeknek lehetővé, tűrhetővé tenni a megélhetést.

Az áraknak amúgy is esnie kellett volna a korona beváltási arányának egy a kettőhöz való megállapításával, de most az árak maximalizálásával s az ezt be nem tartókkal szemben alkalmazandó szigorú és súlyos büntetésekkel feltétlenül be fog állni az ol-

csulás. Ha országosan és egyöntetűen minden elsőrendű szükséglet maximalizálva lesz, akkor a lelketlen spekuláció nem fogja többé kizsarolni, kizsákmányolni a fogyasztókat.

A jobb megélhetést és megelégedést teremteni hivatott rendeletek mikénti végrehajtásától fog függeni, hogy a cél eléeressék. Igazsággal és méltányossággal kell e rendeleteket végrehajtani s a §§-okat nem a szószerinti értelemben, hanem a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően kell alkalmazni.

Az ármaximálásokat a fogyasztóközönség örömmel üdvözli s hosszú idő után megkönnyebbülten lélekezik fel, látva, hogy megélhetésének lehetőségeit a kormányzat védelembe veszi s megkönnyíti. Ámde ügyelni kell arra, hogy a világháború kitörése óta annyiszor tapasztalt eset ne ismétlődjék meg, vagyis elejét kell venni annak, hogy az árak maximalizálásával az áruk eltűnjenek a forgalomból. Azt hisszük, nem kell ezt bővebben megmagyarázni, hiszen a multakban is számtalanszor tapasztaltuk, hogy az ármaximálás foly-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Emberek jönnek . . .

Az aradi Kölcsey-Egyesület irodalmi pályázatán második díjjal jutalmazott pályamű.

Írta: Serestély Béla.

Emberek jönnek a poros országuton,
barázdás arcu, sápadt emberek.
Szemükben nincs fény, az arcuk halvány,
aléltak mind, sápadtak, betegek . . .
Jönnek lohadtan . . . mint este a csorda,
bus árnyékuk rajzolódik a porba
s jön velük szembe az Élet . . .
A kacagó, vigyorgó, röhögő Élet!

Az ég peremén tépett felhőrongyok,
kopolt, borongós, szürke alkonyat.
Mint vesztett csatáról, jó vánszorogva
az éhes, fáradt, bus embercsapat.
Oly lomhán hallik léptük cammogása,
mikéntha jönne nagy, nagy temetés.
Ruhájukról a Nyomor kiabál le,
sápadt arcukról sir a Szenvedés . . .
S mint rakoncátlan, dévaj nagy kamasz,
aki vagyont szertétkozolta
bimbózó fákra, selymes virágokra;
az utmenti mezőkről
röhög reájuk a Tavasz.

Vigyorgó arca gyötrelem, utálat!

Rajta csak festék, csak máz a derű,
ifjúsága csinált, hazug az üdesége,
mosolya fáradt, fanyar, keserű.

S amint cammognak a bus emberek
a poros, szürke országuton át,
közéjük megy a Tavasz tolakodva
és kínálgatja, kelleti magát
és megragadják mohón, kapzsi kézzel
és izzé-porrá tépik.
és elszóráják, hogy mindegyiknek jutva,
nekik ámitó meséit hazudja
mutogatva farizeus-képeit.

És cammognak a sápadt emberek
a lomha, nagy város felé
s úgy érzi mindenik: valami furcsa,
eddig nem ismert érzés szállt belé
s már látni közöttük mosolygó képet.
— Mikor az első fordulónál
ujjongva-vigyorogva
reájuk tipor az Élet . . .

Gróf Kuun Géza.*

Erdély régebbi főuri nemzedékének nemes hagyománya volt a tudomány és szépirodalom művelése. Hosszu sorát lehetne összeállítani azon főrangúknak, kik közéleti és társadalmi elfoglaltságuk mellett az irodalomnak is áldoztak, avagy minden egyéb munkatér mellőzésével csupán annak éltek. Egy-egy főuri családban, mint a Telekiek, szinte örökle-

*Dr. Nagy Sándor Gróf Kuun Géza életéről és munkásságáról szóló, sajtó alatt lévő művének bevezetése.

tes volt az irodalmi foglalkozás, de egyéb fényes nevek viselői is megragadták az irótollat s gazdagították a nemzet szellemi kincstárát.

A Bethlenek, Aporok, Hallerek, Jósikák, Kemények és Mikók neveit aranytollal jegyzi fel az irodalomtörténetíró, mint akik nehéz időben is buzgón ápolták a nemzeti irodalom vesztalángját s akik munkásságuknak nemcsak erkölcsi hatásával, hanem értékes és maradandó eredményeivel is örök érdemeket szereztek.

E dicső emlékü nevek között ragyog, mint e nemes típus egyik legkiválóbb képviselője, gróf Kuun Géza neve. Egész életét ugyszólván a tudomány művelésének szentelte s buzgó és lelkes munkásságával nemcsak követésre méltó példát adott, hanem a magyar tudományosság számára új, eddig nem mívelt mezőket tárt fel.

Tudományos munkásságába bevitte gazdag tehetségét, melyet a Gondviseléstől nyert ritka, kivételes ajándékul; páratlan szorgalmát, nagy műveltségét, melyet előkelő családjá, nagyuri helyzete folytán szerzett; társadalmi osztályának minden nemes és tiszteletreméltó tulajdonságát.

De gróf Kuun Géza munkássága nem korlátozódott csupán az elvont tudomány terére; a közélet vezetésében és irányításában is részt kért magának. Amíg társadalmi osztályának más tagjai a politikai és közgazdasági téren gyümölcsöztették munkaerejüket: ő kizáróan

tán az árukészletek egyszerűen eltűntek, hogy aztán „kéz alatt“ jó drágán elkelyenek s a lánckereskedelemnek virágzását idézzék elő.

Hisszük és reméljük, hogy a kormányzat intenciói az árak maximálásával kapcsolatban kiadott rendeletek végrehajtásában is kifejezésre jutnak s éppen ezért aggályaink megemlékezésével is, örömmel és jóleső érzéssel tekintünk az „olcsulás felé“, amely sok millió embernek hő vágya, óhaja volt és lesz.

A tél küszöbén állunk, amikor az élelmiszereken kívül a ruházkodás, a tüzelés is nehéz gondokat okoz s így ez a rendelet a fogyasztók nagy tömegeinek nagy megkönnyebbülést szerzett s általánosan reményeket ébreszt arra, hogy a békebeli állapotokra való visszatérés már nincsen messzi.

Ugy legyen!

Ifj. Szántó Károly.

Bemutató szemlére való jelentkezés. Tizenhét évfolyam jelentkezése.

A napokban függesztették ki az ujoncozási bizottság hirdetését, mely az 1920. évi július hó 7-én kelt hadügyminiszteri rendelet alapján Erdélyben és az összes Romániához csatolt területeken nemzetiségre való tekintet nélkül elrendeli a bemutató szemlén való megjelenést.

A rendelet szerint az 1880—1896. években születettek kötelesek szeptember hó 10-ikétől november 11-ig az ujoncozási bizottság előtt megjelenni, amely „minden egyénnek katonai helyzetét“ van hivatva megállapítani.

Szászváros város október 31-én, november 1, 2, 3 és 4-ikén állítja elő a szemléköteleseket.

Az esetben, ha a szemlékötelezettek közül valaki személyesen valami oknál fogva (eltű-

csak a közművelődés, egyház és iskola terén fogadott el magának szerepet.

A Gondviselés tagadhatatlanul kegyes volt iránta; megáldotta szerető szülőkkel, rokonlelkű, megértő hitvesssel, tisztelő rokoni és baráti körrel; megfelelő anyagi helyzettel, mely távol tartotta tőle az élet rozsdáját, a gondot s mindezek tetejébe ritka lelki tehetségekkel. De hányan nyernek ennyit vagy legalább megközelítően ennyit a véletlen szépségyéből, anélkül, hogy erkölcsi elkötelezettségüket: anyagi és szellemi kincseiből a köz javára is áldozni, a legcsekélyebb mértékben is átérzeznék.

Gróf Kuun Géza ritka ajándékkal nyert szellemi kincseit, mint az evangéliumi hű szolga, a nemzet és társadalom javára kamatoztatta. Hálas szívvel élvezte a Gondviselés ajándékait, de egy egész élet kitartó munkásságával igyekezett magát reá méltóvá tenni. Születése előjogát, arisztokrata származását egy demokráciát is megszégyenítő komoly és kitartó munkával iparkodott igazolni. Gondtalan anyagi helyzetét önzetlen, csupán a köz javát célzó irodalmi és közéleti munkásságával igyekezett kiérdemelni.

De gróf Kuun Géza nemcsak mint kitűnő tudós, hanem mint kiváló erkölcsi jellem is megérdemli a megörökítést. Ha összevetjük benne a tudóst és az embert, nem tudjuk melyik nagyobb, melyik kiválóbb.

Jelleme gyönyörű példakép: a lelki tehetségek ritka kifejlése és összhangzása; mély

nés, kivándorlás stb.) nem tud megjelenni a bizottság előtt, szüleinek vagy rokonainak kell képviselni, akik a távollétét, valamint katonai helyzetét igazolni tartoznak. Mindenki köteles elvinni magával azokat az okmányokat, amelyekkel igazolni tudja, hogy a volt osztrák-magyar hadseregben volt-e katoná. A volt osztrák-magyar hadseregben szolgált tényleges vagy tartalékos tisztek kötelesek hiteles okmányokkal igazolni tisztí rangfokozatukat.

Előfizetési felhívás.

Dr. Nagy Sándor ref. Kún-kollégiumi tauár és felső kereskedelmi iskolai igazgató előfizetést hirdet

„Gróf Kuun Géza élete és munkássága“ című művére. A könyv könnyed és népszerű modorban tárgyalja gr. Kuun Gézának, a kitűnő keleti nyelvésznek, őstörténeti kutatónak s bámulatra méltóan sokoldalú tudósnak életét és működését, ki baráti összeköttetésben állt Európa szinte minden kiváló tudósával s aki oly jelentős eredményekkel gyarapította a nyelv-tudományt. Gr. Kuun Géza „azonfelül lelkes és buzgó közéleti férfiú is volt, ki — a politika kizárásával — főképp a tudományos, irodalmi és közművelődési intézményeket támogatta s halhatatlan érdemeket szerzett Erdély művelődésében. Több mint egy negyedszázadon keresztül vezető főgondnoka volt a szászvárosi ref. Kún-kollégiumnak, s működéséhez az intézet nagyarányú fejlődése fűződik.

Dr. Nagy Sándor e könyve kedves emléke lesz a Kún-kollégium régi és új növendékeinek, de érdekes olvasmánya mindazoknak, kiket az igazi szellemi és erkölcsi nagyság érdekel.

tudomány őszinte vallásossággal; nemes becsvágy lebilincselő szerénységgel; komoly munkakedv derült kedéllyel; a szellem ereje a sziv gazdaságával; az elvont tudós foglalkozás vágya társaságkedveléssel, a közéleti szereplés a családi és társas élet bensőséges szeretetével; nemes arisztokrata vonások; hagyománytisztelet, ember- és világismeret, finom modor mindannak őszinte megbecsülésével, amit a tehetség és munka jelent.

S e nemes jellem egy szép és harmonikus élet keretében nyilatkozott meg. Marosnémeti szép kastélyában a mult és jelen ölelkezett össze; az ősök anyagi kincsei a jelen szellemi kincseivel. Életmódjában a tudomány kultuszába a művészet és természet szeretete, a legnemesebb élvek kultusza olvadt.

Az emberiség haladását, szellemi és erkölcsi tökéletesedését nem elvont elvek, hanem eleven példaképek eszközlik. Az erkölcsi tanítások sokszor hatástalanul hangzanak el, de az erkölcsi elveket megtestesítő nagy emberek példája bűvös hatással van. A történet, tudomány, irodalom nagy alakjai, példaképei ellenállhatatlanul vonzanak s mindenkit, kiből a szellemi és erkölcsi tökéletesedésvágy csak egy kis szikrája is él, megközelítésre, követésre indítanak.

Ilyen szellemi és erkölcsi példakép gróf Kuun Géza. Jelleme s egész élete vonzó és tanulságos, felemelő és követésre méltó.

Dr. Nagy Sándor.

A könyv a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ könyvnyomdájában készül, előfizetési ára 20 lei. Előfizethetni dr. Nagy Sándor tanárnál s a magyar könyvesboltban.

Dr. Nagy Sándor e művét a legmelegebben ajánljuk a közönség pártfogásába.

NAPI HIREK.

— Szászvárosi polgármesteri állás betöltése. A 16 tagú véleményező bizottság tegutóbb tartott ülésén foglalkozott a szászvárosi polgármesteri állásra benyújtott pályázatokkal. Ez állásra, amint tudjuk, két pályázó van: Herlea Sándor kir. adóhivatali tárnok, jelenleg helyettes polgármester és Prockievicz Szevér városi tanácsos, aki már 32 éve áll a város szolgálatában. A kormány kinevezés útján tölti be ez állást. A város érdekében áll, hogy ez mielőbb megtörténjék.

— Serestély Béla újabb irodalmi sikere. Lapunk ékeztollú munkatársa, Serestély Béla, az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi pályázatán résztvevő két szép költeményével. A zsüri a verspályázaton Serestély mindkét költeményét a II-ik díjjal tüntette ki. A pályanyertes költemények egyikét lapunk e számban mutatjuk be. Megyénk ma már országos hírnévvel bíró poétájának ez alkalommal is szívből gratulálunk.

— Halálozás. Néhai Skacel József nyugalmazott kaláni vasgyári főmérnök özvegye sz. Kielhauser Friderika f. hó 9-én 66 éves korában Alkenyéren meghalt. Temetése f. hó 10-én Szászvároson ment végbe nagy részvétel mellett. Az elhunytban Skacel István alkenyéri körjegyző az édesanyját gyászolja.

— Kisdédóvíz vizsgálata. A ref. nőegylet vezetése alatt létesült nyári kisdédóvíz apró növendékei szeptember hó 5-én d. e. 11 órán kezdve mutatták be egy kis vizsga keretében mindazt, amit a nyári hónapokban tanultak. A vizsga az óvoda vezetőjének, Görög Józsefné urnőnek avatottságáról és buzgóságáról tett tanubizonyosságot. A kicsikék csengő versikéket mondtak fel, változatos játékokat játszottak s a szép számu közönség gyönyörködve hallgatta és nézte az apróságok ügyeskedéseit. A vizsga befejeztével Székely János koll. vallásstanár, ref. nőegyleti titkár fejezte ki az egylet és szülők elismerését Görög Józsefné urnő munkája iránt. Az óvoda május 1-én nyílt meg a ref. elemi iskola egyik helyiségében s 37 beírt növendéke volt, kiknek jórésze rendszeresen eljárt.

— A helybeli szocialista párt népgyűlése. Folyó hó 5-én d. e. a „Transsylvania“ szálloda nagytermében a helybeli szocialista párt nagy népgyűlést tartott, amelyen nagy számu hallgatóság jelent meg. Az elnök megnyitó beszéde után Kretzu gyulafehérvári kiküldött tartott beszédet a gazdasági és politikai helyzetről, továbbá a háború ellen és az ország békéjéért szállt szikra. Végül ismertette a sztrájk törvényt, amelynek a munkásokra nézve sérelmes intézkedéseit tette kritika tárgyává. A megjelentek élénk érdeklődéssel hallgatták végig a szónokot. A gyűlés a legnagyobb rendben folyt le.

— A téli fürdőzés. Amint értesültünk, a tél beálltával a helybeli egyetlen gőz- és kád-fürdő is meg fog nyitni s a közönség rendelkezésére fog állani.

— Eladó egy „Oliver“ írógép. Bővebbet a szerkesztőségben.

— Nagy magyar mesterek klasszikus írásait hozza hétről-hétre az Erdélyi Szemle, magyar mestereket, kik a páratlan szépségű erőteljes magyar nyelv hivatott kezelői, magyar kulturánk tovább fejlesztői. De nemcsak ezek a klasszikus magyar cikkek gyönyörködtetik a Szemle olvasóközönségét, hanem hasábjain a világirodalom jeleseinek alkotásai is a magyar közönség számára hozzáférhető avatott műfordítók tollából, ezenkívül az új magyar és külföldi Lyra legszebb gyöngyei szórakoztatják az olvasót. A Szemle figyelemmel kíséri a zene és képzőművészet minden fontosabb mozzanatát, kritikai tanulmányai a gazdasági és társadalmi aktuális kérdésekről a legjelesebb szakértők tollából, ismeretterjesztő cikkei dus anyagot nyújtanak azoknak, akiknél az önmivelés, a haladás, a minden iránt való érdeklődés és tájékozódás valódi szellemi szükséglet. Az Erdélyi Szemle legújabb száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: 1820. A romanticismus évfordulója (Biró.) Bakó: Están bá emlékiratai. Sep-rődy: Farkas Ö. zeneelmélete. dr. Kristóf: A magyar tudomány jövője Erdélyben. Reményik: Regényfordítás. Berde, Oiasz, Aprily: Versek s változatos rovatok. Mindenki rendelje meg az Erdélyi Szemlét. Kiadóhivatal: Kolozsvár, Status palota.

— A 10.000 K-ásokat is beváltják. A „Keleti Újság“ írja: A tizezerkoronások beváltásáról Muntean Zachariás dr. pénzügyi államtitkár a következőket mondta: Ebben a kérdésben a miniszteriummal már tárgyaltam és megállapíthatom, hogy itt egyszerű félreértésről van szó. A tizezerkoronásokat ép úgy beváltjuk mint a kisebb bankjegyeket. A különbség az, hogy az egy külön akció tárgyát képezi majd. A beváltás ugyanis olyan rengeteg munkát ad, hogy ennek keretén belül a tizezezres bankjegyek lebélyegzését nem ellenőrizhetjük megfelelő alapossággal. Már pedig nagyobb összegű bankjegyekről lévén szó, erre feltétlenül szükség van. A legrövidebb időn belül megtörténik a tizezezres bankjegyek beváltása is.

— Halálozás. Balutz György, a kudzsiri „Cugiereana“ bank könyvelője f. hó 4-én 45 éves korában meghalt. Temetése ugyanott ment végbe nagy részvét mellett.

— A leire való átszámítás. A koronának a lei-jel szemben való arányszáma sok fejtörést ad a közönségnek s így szolgálatot véltünk tenni, ha leközzöljük, hogy a korona árák 3:50-es kulccsal mennyit tesznek ki leiben: 1 K — 28 bani, 2 K — 57 bani, 3 K — 86 bani, 4 K — 114 lei, 5 K — 142 lei, 6 K — 171 lei, 7 K — 210 lei, 8 K — 280 lei, 9 K — 360 lei, 10 K — 450 lei, 20 K — 900 lei, 30 K — 1350 lei, 40 K — 1800 lei, 50 K — 2250 lei, 60 K — 2700 lei, 70 K — 3150 lei, 80 K — 3600 lei, 90 K — 4050 lei, 100 K — 4500 lei, 200 K — 9000 lei, 300 K — 13500 lei, 400 K — 18000 lei, 500 K — 22500 lei, 600 K — 27000 lei, 700 K — 31500 lei, 800 K — 36000 lei, 900 K — 40500 lei, 1000 K — 45000 lei, 10000 K — 450000 lei. Az a kereskedő vagy élelmiszerárúsitó, aki például 100 K vásárolta áruját s ezt a 100 K-át akár az akkori árfolyamok szerinti leiben vagy koronában fizette, a 30% haszon ráütésével ma (összesen 130 K-ért) vagyis a táblázat szerint 37 lei 14 bani-ért kell hogy árusítsa.

— Aki eladni vagy venni akar bármit, az hirdessen a „Szászváros és Vidék“-ben. Lapunk a megye minden városába, községébe jár s így a hirdetés eredménnyel jár. Hirdetési díjak árszabás szerint.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

— **Műsoros-estély.** A helybeli szociáldemokrata párt ifjúsága legközelebb egy jótékony célú tánccal egybekötött műsoros-estélyt rendez a „Centrál“ szálló nagytermében. Az előkészületek nagyban folynak. Jövő számunkban bővebben.

— **Rendelet.** A 3125—920. számú legmagasabb rendelet alapján felhivatnak mindazon személyek, akik 1914. évi augusztus hó 1-től a város területére letelepedtek, hogy f. év szeptember hó 10, 11 és 12-ik napjain d. e. 8—12 óráig a helybeli államrendőrségnél a törvényes következmények terhe alatt jelentkezzenek. Stefan Cacoveanu, elnök.

— **Koncert.** F. hó 14-én este a „Transsylvania“ nagytermében az erdélyi szász származású Huttner Karla bécsi hegedűművész nő hangversenyt rendez Fleischer Gusztáv segesvári zenetanár részvételével. A művészi színvonalon álló hangverseny iránt nagy az érdeklődés. Jegyek a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. papírkereskedésében kaphatók és este a pénztárnál.

— **Az osztrák állampolgárság megszerzése.** Az „Ujkelet“ írja: Bécsből jelentik, hogy a hivatalos lapban megjelent az osztrák állampolgárságnak opció útján való megszerzéséről szóló rendelet. Opció útján megszerezhetik az osztrák állampolgárságot a régi Ausztria ama állampolgárai, akik a saint-germaini szerződés értelmében községi illetőségük alapján valamely nemzeti állam állampolgáraivá lesznek, az opció jogát csak akkor vehetik igénybe, ha az illető nemzeti államban megszerzett községi illetőséget megelőzően a mai Ausztria területén levő valamelyik község kötelékébe tartoztak. Ezek az opció jogával 1921. július 15-ig élhetnek. Ezenkívül a nemzeti államok területén községi illetőséggel bíró német anyanyelvűek is megszerezhetik az osztrák állampolgárságot, még pedig 1921. január 15-ig.

— **Az erdélyi szarvasmarha állomány növekedése.** A békeszerződés értelmében Romániának ítélte erdélyi területeken az 1911. február 28-án megtartott számlálás szerint 2 millió 100 ezer szarvasmarha volt. Az agrárreform alkalmával 1919. őszén történt számláláskor a szarvasmarha állomány 2 millió 800 ezer volt. Ha e két számot összehasonlítjuk 700 ezernyi többletet kapunk, mely 33% o szaporodást jelent. Ezenkívül ez év nyarán behoztak még nagymennyiségű szarvasmarhát az országba, ezeknek a számát azonban jelenleg nem lehet megállapítani.

— **Vonatok érkezése — Szászvároson.**
Arad felől érkező: 612. személyv. reggel 5 ó. 07 p.
" " " 610. " d. u. 14 ó. 03 p.
Tövis " " 615. " reggel 1 ó. 15 p.
" " " 609. " d. u. 13 ó. 29 p.
Mind a négy vonathoz úgy Aradon mint Tövisen közvetlen csatlakozás van Temesvár, Brassó vagy Kolozsvár felé, illetve Alvincen át Nagyszeben felé.

— **Fórum** címen augusztus hóban Aradon egy magyar irodalmi részvénytársaság alakult többek között azon célzattal, hogy olcsó és jó magyar műveket adhasson a közönség kezébe. Ugyancsak ilyen céllal alakult meg Kolozsváron a Minerva társaság is.

— **Uj dohány árák.** Az állami jövedékek cluji (kolozsvári) igazgatóságának 3659. számú értesítése szerint a dohányneműk f. év augusztus 1-étől kezdődően részben új elnevezés és csomagolással, felemelt árakkal hoztatnak forgalomba, a következőképpen:

Cigaretta dohányok:		
Regal	100 gr.	45.— Lei
Lux	" "	30.— "
Calitatea I.	25 "	6.— "
" II.	" "	3.50 "
" III.	100 "	6.— "
Pipadohányok:		
Calitatea III.	100 gr.	6.— Lei
" IV.	25 "	0.75 "
Szivarok:		
Regalitas	100 drb.	300.— Lei
Trabucos	" "	250.— "
Britanica	" "	200.— "
Cuba Portorico	" "	150.— "
Portorico	" "	100.— "
Ardeal	" "	60.— "
Nationale	" "	50.— "
Cigarillos	" "	50.— "
Cigareták:		
Mures	100 drb.	25.— Lei
Nationale	" "	10.— "

— **Hadbírósi ítéletek.** A 6-ik hadtest haditörvényszéke 1920. június folyamán a következő egyéneket ítélte el különböző cselekményekért: Silberstein Irimie 3 havi elzárás katonai holmik eladása miatt, Roska Pável ugyanazért. Herman Ida 1200 lei bírság a 21—25. sz. rendelet elleni kihágás miatt, Márk József 3 havi elzárásra ugyanazért. Szilágyi János 1 havi elzárás, 1000 lei bírság a 3. sz. rendelet elleni büntetés miatt, Makkay Miklós, Makkay Tibor, Benai Dezső ugyanazért. A második vadász divízió bírósága június folyamán a következő egyéneket ítélte el: 1. Tar Imre, Highes Kovács biharmegyei lakosok 2 havi elzárásra és 30 lei bírságra a 21—25. C. Tr. Tr. rendelet elleni kihágásért. A 6-ik hadtest bírósága által elítéltek: Oreslán Eszter garbóczi 35 napi elzárásra és 250 lei bírságra a 8, 25, 28. és 35. sz. rendeletek elleni vétségért. 2. Jank Szusza krajovai lakost 1 havi elzárásra a 21—25. sz. rendelet elleni kihágás, 3. Ceces István zalatnai lakos 4 havi elzárásra ugyanazért, Nagy Miklós debreceni lakos 1 havi elzárásra és 250 lei pénzbírságra a 8, 23—28. sz. rendelet elleni kihágásért. 5. Haidi Sigmond ugyanazért. A 18-ik divízió hadbírósa július folyamán elítélte: Kirschenbaum Dávid dévai lakost 1000 lei bírságra, Hirsch Hermant szintén. A hi-telességért: Locotenent Chirita.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

S. B. Piski. Sorait vettük, kimerítő választ külön levélben küldünk. Üdv!

Előfizető. Mi a lapot rendesen küldjük. A postánál tessék reklamálni.

Brassói Lapok. Cserepéldányukat még mindig nem kapjuk. Kérjük a megindítás iránt intézkedni.

Munkatárs. Kéziratokat legkésőbb péntek délig kérjük beküldeni. Apróbb közleményeket péntek d. u. 3 óráig fogadunk el.

Jolán. Verse nem közölhető.

Nimród. Hites szemtanuk állítása szerint megtörtént az a csoda, hogy több évi vadász-gyakorlat után egy nyul fegyvere áldozatul esett. Szintén hites tanuk a nyulon botütéstől származó kék foltokat vélték felfedezni. A fő az, hogy a nyulpecsenye józult volt.

Bélyeggyűjtés.

A bélyeggyűjtés ma már nem iskolás fiuk gyerekes játéka, hanem komoly üzletág s tudományos ismereteknek szórakoztató módon való elsajátítására alkalmas nevelési s továbbképző eszköz.

Az apró színes képek a gyűjtőnek historiát mondanak el, fejlesztik politikai geographiát, ethnographiát, heraldikai aesthetikai ismereteit; a gyűjtéssel foglalkozót a legélesebb megfigyeléshez szoktatja; a gyakorlott gyűjtőnek gyorsan fel kel ismerni a bélyeg igen sokféle sajátosságát, hasonneműektől való különbözőségét, a víznyomások a papírmínőségét, a fogazati különbözőségeket a nyomásban előforduló sajtóhibáikat az új nyomást, az utánnyomást s a különböző, néha megtévesztésig hű hamisításokat, mert minden különbözőség nagy befolyással van a bélyeggyűjtés legfontosabb jelentőségére: a bélyeg értékére: a gyűjtőt rendhez, izléshez szoktatja; rend szükséges ahoz, hogy a gyűjtő az ezrekre menő bélyeggyűjteményben gyorsan eligazodhassék s a keresett példányt azonnal feltalálhassa, izlést, szépérzékét fejleszt az, aki albumát csinnal állítja össze s ezzel jelentékenyen emeli gyűjteménye értékét.

Takarékossághoz, vagyon gyűjtéshez szoktatja a gyűjtőt amikor a még sok ember előtt értéktelennek látszó apró képecskék gondos összegyűjtése, alapos vizsgálása, csinos összeállítása útján, idővel tekintélyes értéket képviselő gyűjtemény birtokába jut.

A bélyeggyűjtés sokoldalú hasznát már régen felismerték, hatalmas lendülethez azonban a Philatelia az utolsó évtizedben jutott. A világháború okozta forgalmi akadályok dacára a háborús évek alatt a gyűjtők száma nagyon megsaporodott s ezzel együtt a bélyegek értéke is óriási emelkedést ért el. A gyűjtők sokasága a nagyobb keresletet jelenti s a nagy kereslet nagy árakhoz vezet.

A még mindig tartó forgalmi nehézségek nagymértékben akadályozzák a gyűjtőknek egymással való érintkezést, ez pedig a Philatelia eleme. Régóta érzett szükségét elégíti ki a Kolozsváron megjelenő Erdélyi Szemle akkor, a mikor hasábjaira veszi a Philatelia ügyét és módot nyújt a gyűjtőknek az egymással való érintkezésre. A sajtó igénybevétele nélkül a Philatelia csak cammogásra van kényszerítve, csak világtalan módjára tapogatozva mozoghat; hirlapi, érintkezés útján kutathatók fel a készletek, fejleszhető ki a csere viszony, tartható evidenciába az áralkulás, értékesíthetők reális áron a bélyegek. Mindezen célok szolgálatát tűzte ki maga elé az Erdélyi Szemle bélyegrovata, mely a Philatelia terén beálló minden fontosabb mozzanatról értesíteni kívánja a gyűjtőt; céljának csupán a szakkörök hathatós támogatásával tehet eleget, felkéri azért az érdekelteket, hogy értesüléseket, tapasztalataikat közöljék a Szemlével, küldjék be oda cikkeiket, bírálatokat.

Az Erdélyi Szemle a Philatelia ügyét gyakorlatilag is szolgálni kívánja s ezért könyvkereskedését a bélyeg üzletággal bővíti ki. Felkéri a gyűjtőket s bélyegkereskedőket, hogy vételi és eladási ajánlataikat juttassák el az Erdélyi Szemléhez. A Szemle vesz, elad s bizományba elfogad minden bel- és külföldi bélyeget.

Egy nőszemélyt keresek, ki e hó 15-ikétől kezdve naponta kétszer 4—5 tehenet megfejjen. Díjazás megállapodás szerint pénz vagy tejben. Barcsi János, Berényi-u. 9. 34 1—2

Eladók: Üres, használt de jókarban lévő pálinkás-hordók. Cim: Müller Rudolf Szászváros, Közép-u. 3. 29 2—2

Egy bejárónőt keresek. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok: Wagner Gusztáv, Szászváros. 31 2—3

Nyomdász-tanonc

azonnali belépésre felvétetik lapunk kiadóhivatalában !:

Veszek

málnalevet vagy befőzött kész málnaszörpöt bármilyen mennyiségben. Ajánlatok **Biró Izidor** hatóságilag engedélyezett ügynöksége, Szászváros, Galamb-u. 5. sz. alá küldendők. 24 5—5

Svéd-faszeg

mindenféle nagyságban, kicsinyben és nagyban kapható

Májer Testvérek

kereskedő cégnél
Szászváros, Ország-ut. 15 7—

„KORZÓ“ kávéház és cukrászda Szászvároson.

Ajánlja jégbehűtött naponkénti friss csapolású *sörét*. Kitűnő reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint *fajborok* kaphatók. *Fagylalt, tészták*, torták s hűsítő italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF,

a „Korzó“ kávéház bérője, Szászváros, Pötör. 10 7—

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

elvállalja bármilyen nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

Könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Eladó egy komplett hálószoba berendezés, egy zongora, egyes ebédlőbutorok és konyhaberendezések, Főter 18. sz. alatt az udvarban. 33 1—2

Felső kereskedelmi iskola 3-ik osztálya számára való tankönyvek és egy fém gyermekágy madraccal eladó Varga-u. 1. sz. alatt. 32 1—2

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló, ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

„KORONA“ SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, naponta friss csapolású sör, kitűnő fajborok, minden este *Duma Pepi* gordonka-szólista vezetése mellett *cigányzene!*

102 11—

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

VLÁD VIRGIL gyógyszerháza Szászváros.

Világciikk! Világciikk!

Vérszegények figyelmébe ajánljuk békeminőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel- és külföldi pipere-cikkeket (szappanok, illatszerek, puder, hajszesz, szájviz, fogpászta stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszerháza DEUTSCH, bérő.

23 5—

Ismét forgalomba hoztuk a hölgyek kedvenc arcszépítő készítményeit, a

MARGIT CRÉMET

mely zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít — Pár napi használat után a redős, ráncos arc bór bársonysima lesz. — Szeplők, májfoltok, bőrtörések eltűnnek. Legfinomabb, szappan- lúgtól mentes arcszépítő szappan a

MARGIT SZAPPAN

üdit, szépít, fiatalít. — Pompásan, simán és szépen fedő hölgypor a

MARGIT POUDER

Készítményeink békebeli minőségben készülnek és hogy azok semmiféle káros anyagot nem tartalmaznak, a legteljesebb felelősséget vállaljuk

Dr. FÖLDES és HEHS vegyészeti gyára Aradon.

Kapható mindenhol. ●● Kapható mindenhol. 1 10—15

Nagy István

cipész-mester

Elvállal e szakmába vágó bármilyen munkákat. Raktáron tart kész árukat ::: nagy választékban :::

Szászváros, Klastrom-utca 3. sz. A róm. kath. templommal szemben.

123 22—25